

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4ObdoG/1/2018
Identifikačné číslo spisu: 8313212830
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8313212830.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Capital & Financial Protection, s. r. o., so sídlom Zimná 4, Banská Bystrica, IČO: 36 835 768, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Miroslav Repka, s. r. o., so sídlom Leškova 3A, Bratislava proti žalovanému: O., nar. XX. XX. XXXX, bytom P., zastúpenému JUDr. Annou Drugdovou, advokátkou so sídlom Námestie slobody 25, Humenné o zaplatenie 6 039,44 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 11Cb/52/2013, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Humenné, č. k. 11Cb/52/2013-228 z 12. januára 2018, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky o d m i e t a.
- II. Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom, č. k. 11Cb/52/2013-205 zo dňa 12. júla 2017 v spojení s opravným uznesením, č. k. 11Cb/52/2013-2013 z 20. septembra 2017 priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 90%. Uznesením, č. k. 11Cb/52/2013-220 zo 06. decembra 2017, súd prvej inštancie zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému, k rukám právnej zástupkyne žalovaného, trovy právneho zastúpenia vo výške 2 550,30 eur a ostatné trovy konania vo výške 325,80 eur.

2. Proti rozhodnutiu vyššej súdnej úradníčky podal žalobca sťažnosť, ktorej sudca vyhovel a uznesením, č. k. 11Cb/52/2013-228 z 12. januára 2018 zmenil uznesenie, č. k. 11Cb/52/2013-220 zo dňa 06. decembra 2017 tak, že žalobcu zaviazal nahradiť pôvodnému žalovanému O., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. trovy právneho zastúpenia vo výške 614,40 eur a ostatné trovy konania vo výške 325,80 eur (I. výrok). Zároveň zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému O., nar. XX. XX. XXXX, bytom P., k rukám právnej zástupkyne žalovaného, trovy právneho zastúpenia vo výške 1 512,40 eur (II. výrok). Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že pôvodným žalovaným bol RNDr. O., nar. XX. XX.

XXXX. Uznesením, č. k. 11Cb/52/2013-18 zo 04. novembra 2013 bola pripustená zmena (správne má byť zámena - pozn. dovolacieho súdu) účastníkov konania na strane žalovaného tak, že na jeho miesto vstúpil ako žalovaný O., nar. XX. XX. XXXX. O náhrade trov konania pôvodného žalovaného nebolo zo strany súdu rozhodnuté. Rozsudkom, č. k. 11Cb/52/2013-205 zo dňa 12. júla 2017 v spojení s opravným uznesením, č. k. 11Cb/52/2013-2013 z 20. septembra 2017 bol žalovaný, teda O., nar. 18. 01. 1960, zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 294,20 eur s príslušenstvom a vo zvyšku súd žalobu zamietol. Sudca okresného súdu rozhodujúci o sťažnosti žalobcu proti uzneseniu, č. k. 11Cb/52/2013-220 zo 06. decembra 2017 vo svojom rozhodnutí uviedol, že je toho názoru, že bol oprávnený rozhodnúť o trovách konania, ktoré v konaní vznikli pôvodnému žalovanému v rozhodnutí, ktorým sa konanie skončilo, a to zvlášť s poukazom na bežnú súdnu prax, keď súdy za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku vylučovali časť uplatňovaného nároku na samostatné konanie (ako tomu bolo aj v tomto prípade po čiastočnom späťvzati žaloby) s tým, že o trovách celého konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí.

3. Na podnet žalobcu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len („generálny prokurátor“) v zmysle § 458 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „C. s. p.“) dovolanie generálneho prokurátora, v ktorom uviedol, že uznesením okresného súdu bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces, pričom potreba zrušiť toto rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty. Základom nároku na náhradu trov konania, a to aj vo vzťahu ku konkrétnej osobe, ktorej sa tento nárok týka, je súdne rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V konkrétnom prípade je týmto záväzným základom rozsudok, č. k. 11Cb/52/2013-205 zo dňa 12. júla 2017 v spojení s opravným uznesením, č. k. 11Cb/52/2013-2013 z 20. septembra 2017, z ktorého jednoznačne vyplýva, že nárok vo výške 90% je priznaný žalovanému, ktorým bol s účinnosťou od 05. decembra 2013 O., nar. XX. XX. XXXX. Z uvedeného rozsudku vôbec nevyplýva, že by súd priznal nárok na náhradu trov konania „pôvodnému žalovanému“. Skutočnosť, že si právna zástupkyňa „pôvodného žalovaného“ v podaní zo 16. októbra 2017 uplatnila nárok aj za úkony právnej služby, ktoré vykonala v prospech iného, než žalovaného O., nar. XX. XX. XXXX, teda nad rámec rozhodnutia, ktorým sa konanie skončilo, nezavazovala okresný súd k tomu, aby tieto boli priznané tomu, kto v konaní už od 05. decembra 2013 nemal postavenie žalovaného.

4. Generálny prokurátor v dovolaní uviedol, že okresný súd pochybil pri rozhodovaní o sťažnosti žalobcu a zamietnutie tejto sťažnosti, s poukazom na to, že „súd bol oprávnený rozhodnúť aj o trovách pôvodného žalovaného s prihliadnutím na bežnú súdnu prax“, je nesprávne a svojvoľné. Z tohto hľadiska považoval postup okresného súdu, ktorý v uznesení o výške náhrady trov konania tieto priznal niekomu, o nároku ktorého nebolo meritórnym rozhodnutím vyslovené, že sa mu priznávajú, za porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces, pričom potreba zrušiť toto rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty. Navyac, zrušením napadnutého uznesenia nedôjde k zásahu do konečného súdneho rozhodnutia, ktoré zostáva zachované.

5. Zároveň generálny prokurátor bližšie zdôvodnil prípustnosť dovolania v predmetnej veci, a to otázku subsidiarity a proporcionality dovolania generálneho prokurátora. Podmienka subsidiarity je podľa jeho názoru splnená, nakoľko žalobca nemá k dispozícii iný prostriedok nápravy. Odvolanie a ani dovolanie proti napadnutému uzneseniu nie sú prípustné.

6. Vo vzťahu k podmienke proporcionality uviedol, že Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripúšťa zásah do konečného súdneho rozhodnutia ako výnimku zo zásady právnej istoty a zo zásady res iudicata, ak je takýto zásah odôvodnený potrebou nápravy fundamentálnej chyby súdneho rozhodnutia. Inými slovami, zásah (teda zrušenie alebo zmena konečného súdneho rozhodnutia) musí byť legálny (spôsobom ustanoveným zákonom), musí byť legitímny (legitimita je daná potrebou nápravy fundamentálnej chyby) a musí byť proporcionálny. Proporcionality musí existovať medzi záujmom na nezmeniteľnosti konečného súdneho rozhodnutia (na jednej strane) a legitímnym cieľom zásahu (na strane druhej). ESLP chápe pojem „fundamentálna chyba“ pomerne úzko. Musí ísť o pochybenie, ktoré má vplyv na integritu a verejnú reputáciu súdneho procesu. V konkrétnom prípade je potrebné vadu predmetného

uznesenia súdu charakterizovať ako „fundamentálnu“ z dôvodu, že uvedeným rozhodnutím došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Uznesenie napadnuté dovolaním generálneho prokurátora nie je meritórnym rozhodnutím, a teda nezakladá ani nedeclaruje záväzný právny stav medzi žalobcom a žalovaným. Zrušením predmetného uznesenia preto nedôjde k zásahu do princípu *res iudicata*. Uznesenie, ktorým súd priznal trovy právneho zastúpenia bez opory v rozhodnutí vydanom podľa § 262 ods. 1 C. s. p., nie je rozhodnutím o civilnom spore v zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Možno preto konštatovať, že potreba nápravy fundamentálnej vady (zásah do práva žalobcu na spravodlivý proces) prevyšuje nad záujmom zachovania nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia a nad princípom právnej istoty. Z uvedeného vyplýva, že princíp proporcionality je dodržaný a dovolanie generálneho prokurátora je v zmysle ustanovenia § 458 C. s. p. prípustné.

7. Žalobca sa vo vyjadrení k dovolaniu generálneho prokurátora stotožnil s podaným dovolaním, a preto rovnako žiadal, aby dovolací súd zmenil napadnuté uznesenie tak, že potvrdí uznesenie súdu prvej inštancie vydané vyšším súdnym úradníkom. Žalovaný sa k podanému dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadril.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie generálneho prokurátora podal oprávnený subjekt v zákonom stanovenej lehote (§ 461 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 464 C. s. p. v spojení s § 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie generálneho prokurátora treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 464 C. s. p. v spojení s § 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné.

9. Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je prípustné dovolanie generálneho prokurátora, ak to vyžaduje ochrana práv a túto ochranu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 458 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné iba za predpokladu, že právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a ak potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 458 ods. 2 C. s. p.).

10. Pri výklade uvedených ustanovení C. s. p. a posudzovaní prípustnosti dovolania generálneho prokurátora podaného v tomto prípade je potrebné mať na zreteli základné tézy vyplývajúce z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a najvyššieho súdu, ktoré sa síce týkajú iného mimoriadneho opravného prostriedku generálneho prokurátora (mimoriadneho dovolania upraveného v Občianskom súdnom poriadku), tento iný mimoriadny opravný prostriedok má však s dovolaním generálneho prokurátora upraveným v C. s. p. spoločné to,

že v oboch prípadoch ide o mimoriadny opravný prostriedok subjektu verejnej moci odlišného od účastníka konania (strany sporu). A práve to považuje predmetná judikatúra za osobitne významné.

11. ESLP vo svojich rozsudkoch vychádza zo záverov Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátskej komisie), ktorá v správe o nezávislosti súdneho systému ako reakciu na právomoc prokuratúry v post-sovietskych štátoch podala mimoriadny opravný prostriedok akcentuje zásadu, že súdne rozhodnutie by nemalo podliehať žiadnej revízii mimo odvolacieho konania, najmä nie prostredníctvom protestu prokurátora alebo iného štátneho orgánu (štátneho úradníka) a zároveň mimo odvolacieho konania.

ESLP konštantne zastáva názor o porušení práva na spravodlivý súdny proces vtedy, keď k zrušeniu právoplatného rozhodnutia súdu došlo na základe mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý nebol dostupný účastníkom konania, ale len generálnemu prokurátorovi, ktorý mal, čo sa týka aplikácie tohto inštitútu, voľnú úvahu (rozsudok ESLP vo veci B. proti Rumunsku, sťažnosť č. 28342/95).

12. Z judikatúry ESLP ďalej vyplýva, že prieskum právoplatných súdnych rozhodnutí musí rešpektovať zásadu „vlády práva“ a princíp právnej istoty. Konečné rozsudky by mali vo všeobecnosti zostať nedotknuté, zrušené môžu byť iba za účelom nápravy fundamentálnych chýb (rozsudok ESLP vo veci sťažnosti č. 2202/05 T. proti Rusku). Fundamentálne pochybenie, ktoré

opodstatňuje zrušenie rozhodnutia, môže podľa názoru ESLP predstavovať napríklad omyl v právomoci, vážne porušenie súdneho procesu alebo zneužitie právomoci (rozsudok vo veci L. proti Rusku, sťažnosť č. 3548/04). Za fundamentálnu vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory (dve odlišné právne posúdenia). Mimoriadny prieskum by teda nemal byť skrytým odvolaním a možnosť dvoch právnych názorov na predmet konania nie je dôvodom na uskutočnenie takého prieskumu (rozsudok ESLP vo veci C. proti Rumunsku, sťažnosť č. 42872/02; rozsudok vo veci S. a ostatní proti Rusku, sťažnosti č. 38585/04 , 2795/05 , 18590/05 , 24012/07 a 55283/07 ; rozsudok vo veci A. proti Rusku, sťažnosť č. 11227/05).

13. Rovnako tak aj ústavný súd už opakovane konštatoval, že za vadu, ktorá podľa judikatúry ESLP pripúšťa mimoriadny prieskum, nemožno považovať skutočnosť, že na predmet konania existujú dva rozličné názory. Vo svojej argumentácii taktiež podporne poukazoval na rozhodnutia ESLP, ktoré zdôrazňovali, že právoplatnosť rozhodnutia súdu nemá byť prelomená len z dôvodu dosiahnutia právnej čistoty (pozri sťažnosť č. 8269/02

S. proti Rusku) alebo iného právneho názoru. ESLP tieto predpoklady prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov opätovne akcentoval v rozhodnutiach vo veciach DRAFT-OVA, a. s. proti Slovenskej republike, PSMA, s. r. o. proti Slovenskej republike a COMPCAR, s. r. o. proti Slovenskej republike (I. ÚS 349/2015). Z predmetnej judikatúry ESLP vyvodil ústavný súd názor, podľa ktorého nie je možné meritórne prejednať mimoriadny opravný prostriedok subjektu odlišného od účastníka konania podaný „z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, aj keby bola vec po právnej stránke skutočne nesprávne posúdená“ (I. ÚS 274/2016). Zároveň ústavný súd dospel k záveru, že „v prípade podania mimoriadneho dovolania práve z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia je potrebné pod porušením zákona rozumieť také porušenie procesného práva - zákona, ktoré v konečnom dôsledku znamená zároveň aj nesprávne právne posúdenie (či už hmotnoprávneho alebo prípadne procesného charakteru). V opačnom prípade, ak by nesprávne právne posúdenie bolo spájané výlučne s porušením hmotnoprávnych ustanovení zákona (ktoréhokoľvek), tak by de facto v takmer každom prípade bolo možné napadnúť právoplatne rozhodnutú vec týmto mimoriadnym opravným prostriedkom, čím by sa tento mimoriadny opravný prostriedok dostal na úroveň „ďalšieho“ odvolania a bolo by len na svojvôli generálneho prokurátora, do ktorej právoplatne skončenej veci zasiahne podaním mimoriadneho dovolania s odvolaním sa na nesprávne právne posúdenie veci.“ (nález ústavného súdu, sp. zn. III ÚS 357/2013). Ústavný súd taktiež zdôraznil, že „požiadavka presadenia vecnej správnosti a spravodlivosti meritórneho právoplatného rozhodnutia prostredníctvom mimoriadneho dovolania nie je legitímna v prípade, ak generálny prokurátor napriek záveru o rešpektovaní všetkých relevantných procesných pravidiel všeobecným súdom konajúcim o veci samej presadzuje využitím predmetného mimoriadneho opravného prostriedku výlučne svoj odlišný právny názor

na hmotno-právne posúdenie právoplatne ukončenej kauzy. Totiž aj v prípade, ak by právny názor generálneho prokurátora rešpektoval kritérium vecnej správnosti pri rozhodovaní o merite veci, „porušenie“ zákona pričítateľné všeobecnému súdu by nemalo charakter narušenia princípov spravodlivého procesu a v konečnom dôsledku by neznamenalo odoprenie práva na súdnu ochranu v duchu čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“), pretože absentuje podstatné (závažné) porušenie práv účastníkov konania, ktorých ťažisko

je v čl. 46 až čl. 50 ústavy.“ (nález ústavného súdu, sp. zn. III ÚS 357/2013). Dovolací súd sa s uvedenými názormi stotožňuje a nevidí dôvod na odchýlenie sa od nich ani vo vzťahu k inštitútu dovolania generálneho prokurátora podaného v zmysle relevantných ustanovení Civilného sporového poriadku.

14. V danom prípade generálny prokurátor namieta, že napadnuté uznesenie vychádza z právnych záverov, ktoré sú nesprávne a svojvoľné, keď okresný súd v uznesení o výške náhrady trov konania tieto priznal niekomu, o nároku ktorého nebolo meritórnym rozhodnutím vyslovené, že sa mu priznáva. Uvedený postup považuje za porušenie práva žalobcu

na spravodlivý proces, pričom potreba zrušiť toto rozhodnutie má prevyšovať nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

15. Inštitút dovolania generálneho prokurátora je postavený na dvoch zásadách, a to subsidiarity k iným prostriedkom nápravy a prísnej proporcionality medzi potrebou zrušiť rozhodnutie súdu a princípom právnej istoty. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti dovolania generálneho prokurátora, ktorá je vyvodzovaná z (generálnym prokurátorom tvrdenej) existencie

fundamentálnej vady, musí zachovať istú postupnosť. V prvom poradí rieši napríklad otázku zachovania lehoty na podanie dovolania generálneho prokurátora, predmetu dovolania, ktorým je právoplatné rozhodnutie nevyklúčené v ustanovení § 459 C. s. p., obsahu ustanovených náležitostí podľa § 462 ods. 1 C. s. p. či existenciu podnetu procesnej strany. Pokiaľ v rámci tohto posudzovania nezistí dôvod pre odmietnutie dovolania generálneho prokurátora, následne posudzuje otázky súvisiace s princípom subsidiarity tohto mimoriadneho opravného prostriedku, t. j. skúma, či podnecovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné prostriedky, ktorými sa sám mohol domôcť nápravy vytýkaných väd, prípadne či v čase podania dovolania generálneho prokurátora nemožno ochranu jeho práv dosiahnuť inými prostriedkami. K riešeniu otázok, ktoré vyplývajú z uplatnenia princípu proporcionality, dovolací súd pristupuje (môže pristúpiť) až v prípade, že nezistil dôvod pre odmietnutie dovolania generálneho prokurátora z niektorého dôvodu, patriaceho do skôr skúmaného okruhu otázok (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 3CdoGp/1/2017).

16. V rámci posúdenia zachovania lehoty na podanie dovolania generálneho prokurátora, jeho podania oprávneným subjektom na základe podnetu procesnej strany dovolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci sú uvedené podmienky splnené. Rovnako tak sú splnené podmienky týkajúce sa právoplatnosti napadnutého uznesenia, skutočnosti, že nejde o rozhodnutie uvedené v ustanovení § 459 C. s. p. a obsahu ustanovených náležitostí podľa

§ 462 ods. 1 C. s. p. Pri uplatnení princípu subsidiarity a skúmania, či podnecovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné prostriedky na nápravu vytýkaných väd a či je možné v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť ochranu jeho práv inými prostriedkami, dovolací súd konštatuje, že v prípade napadnutého rozhodnutia žalobca nemá možnosť podať

iný prípustný opravný prostriedok, čo vyplýva z ustanovenia § 357 a § 419 C. s. p.

17. V zmysle aktuálnej právnej úpravy existujú dva pozitívne vymedzené dôvody dovolania generálneho prokurátora. Prvým dôvodom je prípad, ak právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces a druhým dôvodom je prípad, keď právoplatné rozhodnutie súdu trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neutržateľné.

18. Vo vzťahu k prvému dôvodu pre podanie dovolania generálneho prokurátora je nevyhnutné porušenie práva na spravodlivý proces posudzovať komplexne v nadväznosti na závažnosť porušenia jednotlivých súčastí tohto práva. Vždy preto bude závisieť od konkrétnych okolností prípadu či porušenie niektorej zložky, resp. zložiek práva na spravodlivý proces bude takej intenzity, že bude dôvodné dospieť k záveru, že v konkrétnom prípade skutočne došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Medzi jednotlivé zložky práva na spravodlivý proces zaradujeme napr. právo na súd, vrátane práva na prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom a spravodlivý proces zahŕňajúci zásady právnej istoty, či *res iudicata*. Vo svojej podstate však možno povedať, že tento dôvod podania dovolania generálneho prokurátora do veľkej miery koreluje s dôvodom podania dovolania podľa § 420 C. s. p., postavenom na namietaní existencie konkrétnej vady zmätočnosti

(pozri napríklad uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 1ObdoG/1/2018).

19. Čo sa týka druhého dôvodu na podanie dovolania generálneho prokurátora, spočívajúcom v tvrdení existencii svojvoľných a neutržateľných právnych záverov,

je nevyhnutné, aby pri skúmaní existencie väd rozhodnutia, ktoré majú spočívať v neutržateľných alebo svojvoľných právnych záveroch, nedochádzalo k ich stotožňovaniu

so samotným namietaným nesprávnym právnym posúdením. Svojvoľný právny záver vzniká svojvoľou pri aplikácii (napr. nerešpektovanie kogentnej normy) alebo interpretácii, ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (napr. prílišný právny formalizmus).

Za nesprávnu aplikáciu právneho predpisu dosahujúcu intenzitu predpokladanú ustanovením

§ 458 C. s. p., spočívajúcu v prijatí svojvoľných a neutržateľných právnych záverov, možno považovať aplikáciu zjavne svojvoľnú, argumentačne vybudovanú bez presvedčivého

a racionálneho logického odôvodnenia, teda objektívne neakceptovateľnú (pozri napr. nález ústavného súdu, sp. zn. I. ÚS 357/2016 alebo uznesenie najvyššieho súdu,

sp. zn. 3Obdo/72/2016). Vo všeobecnosti však nie je možné tvrdiť, že každé nesprávne právne posúdenie bez ďalšieho predstavuje právne závery, ktoré sú zároveň svojvoľné

alebo neutržateľné. V prípade akceptovania opačného názoru by dovolanie generálneho prokurátora

predstavovalo iba skryté, resp. ďalšie odvolanie.

20. Pri obidvoch dôvodoch podania dovolania generálneho prokurátora však po konštatovaní existencie uvedenej vady rozhodnutia je následne dovolací súd povinný tento záver podrobiť testu proporcionality spočívajúcim vo vyhodnotení, či v danom prípade prevyšuje záujem na zrušení napadnutého rozhodnutia nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

21. V neposlednom rade považuje dovolací súd za potrebné dodať, že samotné ustanovenie § 458 (ako ustanovenie upravujúce mimoriadny opravný prostriedok), ako aj jeho aplikácia, je vo všeobecnosti postavená na zásade ochrany práv strany sporu. Zo zákonnej dikcie vyplýva, že k ich porušeniu môže dôjsť vydaním právoplatného rozhodnutia porušujúcim právo na spravodlivý proces alebo trpiacim vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné. Podanie dovolania generálneho prokurátora preto primárne musí napĺňať základný cieľ podania mimoriadneho opravného prostriedku, a to nápravu porušených práv strany sporu. Uvedená skutočnosť zároveň determinuje aj samotnú prípustnosť dovolania generálneho prokurátora, čo vyplýva zo znenia ustanovenia § 458 ods. 1 C. s. p. Podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku nemôže byť preto samoúčelným v snahe ovplyvniť judikatúru a rozhodovaciu činnosť súdov, s ktorou sa generálny prokurátor nestotožňuje. Podanie dovolania generálneho prokurátora nemôže, bez akéhokoľvek zdôvodnenia, v čom spočíva zásah napadnutého rozhodnutia do práv strany sporu, sledovať jediný cieľ, a to dosiahnutie právnej čistoty napadnutého rozhodnutia.

22. Posúdenie prípustnosti dovolania generálneho prokurátora patrí výlučne do právomoci najvyššieho súdu. Vo vzťahu k všetkému už uvedenému potom možno prijať záver, že z ustanovenia § 458 ods. 1 a 2 C. s. p. vyplýva, že pre konštatovanie prípustnosti dovolania generálneho prokurátora je potrebné, aby napadnuté rozhodnutie bolo právoplatným, aby si takýto zásah do vzájomných práv a povinností upravených súdnym rozhodnutím vyžadovala ochrana práv strany sporu, na základe ktorej podnetu bolo dovolanie generálneho prokurátora podané a takúto ochranu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (princíp subsidiarity). Zároveň

je potrebné skúmať, či takéto dovolanie spĺňa náležitosti podľa § 462 ods. 1 C. s. p., či bolo podané včas (§ 461 C. s. p.), či nesmeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné

(§ 459 C. s. p.) a či vychádza z podnetu strany (§ 458 ods. 3 C. s. p., vid' uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 3ObdoG/1/2018). Následne pre vyhodnotenie podaného dovolania generálnym prokurátorom ako prípustného, sa dovolací súd zaoberá samotnou argumentáciou generálneho prokurátora, namietajúcou jeden alebo druhý dôvod dovolania generálneho prokurátora

(pozri bod 17), kedy vyhodnotí skutočnosť, či namietaná vada je takou, ktorá porušuje právo na spravodlivý proces alebo či sa jedná o vadu, ktorá má za následok závažné porušenie práva a či právne závery vyjadrené v napadnutom rozhodnutí spĺňajú atribút svojvoľnosti alebo neudržateľnosti. V prípade konštatovania existencie takejto vady potom dovolací súd skúma z pohľadu naplnenia princípu proporcionality, či potreba zrušiť takéto rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty. Len v prípade, ak dovolací súd skonštatuje, pri posúdení všetkých jednotlivých podmienok prípustnosti dovolania, opodstatnenosť dovolacieho dôvodu generálneho prokurátora, je možné považovať podané dovolanie generálneho prokurátora za prípustné a dovolací súd je oprávnený pristúpiť k jeho vecnému prejednaniu. V prípade, ak splnenie čo i len jednej z uvedených, kumulatívne požadovaných, podmienok absentuje, dovolací súd podané dovolanie generálneho prokurátora odmietne ako neprípustné.

23. V konkrétnom prípade nie je naplnená požiadavka nevyhnutnosti takéhoto zásahu do vzájomných práv a povinností, obsiahnutých a upravených v napadnutom rozhodnutí z dôvodu ochrany práv strany sporu, ktorá je podávateľom podnetu generálnemu prokurátorovi. Uznesením Okresného súdu Humenné, č. k. 11Cb/52/2013-220 zo 06. decembra 2017

bol žalobca zaviazaný nahradiť žalovanému trovy právneho zastúpenia vo výške 2 555,30 eur a ostatné trovy konania vo výške 325,80 eur. Následným rozhodnutím, č. k. 11Cb/52/2013-228 z 12. januára 2018 o sťažnosti žalobcu súd prvej inštancie zmenil napadnuté uznesenie tak,

že žalobcu zaviazal nahradiť pôvodnému žalovanému trovy právneho zastúpenia vo výške 614,40 eur a ostatné trovy konania vo výške 325,80 eur a žalovanému trovy právneho zastúpenia vo výške 1 512,40

eur. Žalobca tak bol celkovo zaviazaný na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 325,80 eur + 1 512,40 eur, t. j. spolu vo výške 1 838,20 eur a ostatných trov konania vo výške 325,80 eur. Z uvedeného nie je zrejmé, ochrana akých práv žalobcu

má byť sanovaná podaním dovolania generálneho prokurátora, keďže uznesením, ktoré generálny prokurátor dovolaním napáda, nedošlo k zhoršeniu postavenia žalobcu ani k zásahu do jeho práv. Generálny prokurátor vo svojom dovolaní nezdôvodnil, ochrana akých práv žalobcu má byť zabezpečená podaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku, z jeho podania je zrejmé jedine to, že je nespokojný s právnym posúdením veci okresným súdom.

Ako bolo už uvedené, dovolaniu generálneho prokurátora sledujúceho jediný cieľ,

a to dosiahnutie právnej čistoty napadnutého rozhodnutia, nemožno priznať úspech, nakoľko sa mína samotnému účelu tohto inštitútu a vo svojej podstate predstavuje skryté odvolanie. Dovolací súd pre nesplnenie všetkých zákonom požadovaných kumulatívnych podmienok nevyhnutných pre vyslovenie prípustnosti podaného dovolania generálneho prokurátora uzatvára, že sa z uvedeného dôvodu nemohol zaoberať prípadnou vecnou správnosťou alebo nesprávnosťou samotného napadnutého rozhodnutia v predmetnej veci a k postupu súdu prvej inštalácie a právnym záverom v ňom uvedených sa nevyjadruje.

24. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie generálneho prokurátora odmietol podľa ustanovení § 464 C. s. p. a § 447 písm. c/ C. s. p.

25. O trovách konania rozhodol dovolací súd podľa § 464, § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p., pričom žalovanému, ktorý bol v dovolacom konaní úspešný, nepriznal náhradu trov konania, nakoľko mu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli (R 72/2018).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.